

**Notitie : Quickscan flora en fauna
'Dongenseweg 67' te Tilburg**

Datum : 18 januari 2019
Opdrachtgever : Sabes Vastgoed BV
Projectnummer : P00609
Opgesteld door : ir. M.J.I.C. van de Schoot
Interne controle: : ing. M. Koen

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de realisatie van een huisvesting voor arbeidsmigranten, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

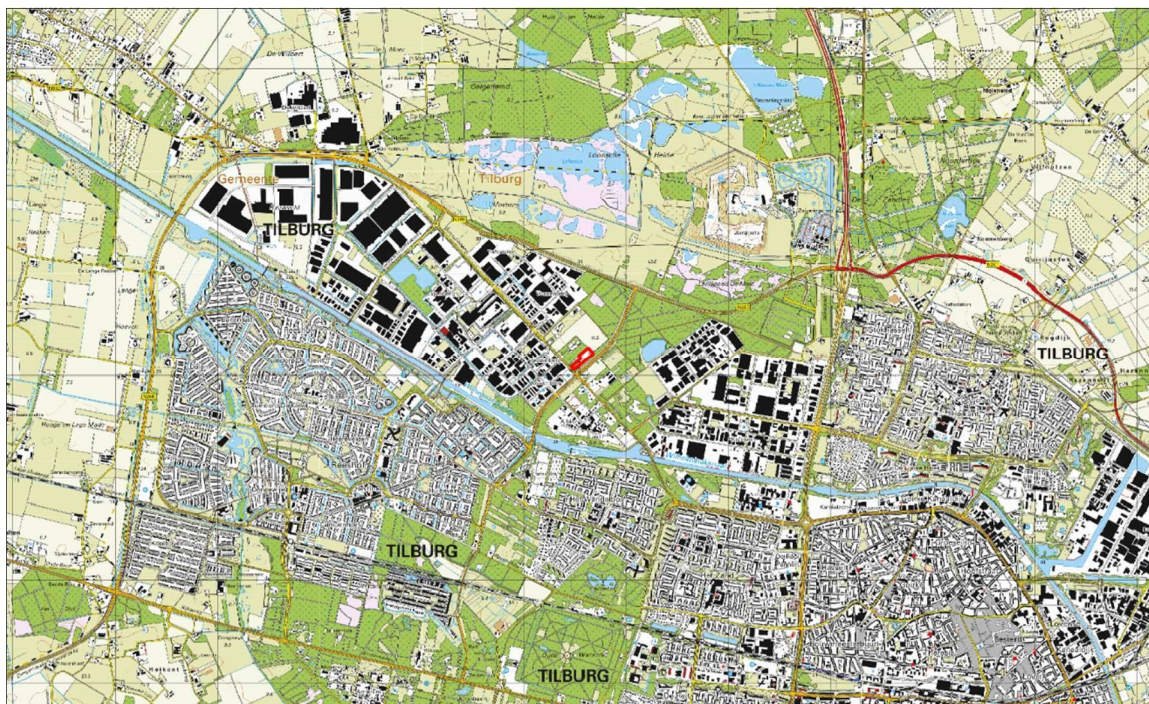
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 30 november 2018 tussen 10.00 en 11.00 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 9°C, half tot zwaar bewolkt, zonder neerslag, met een zuidwestenwind van 3 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van 'expert judgement'

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen in het noordoosten van Tilburg tussen industrieterreinen Vossenbergh en Kraaiven in, op de noordelijke hoek van het kruispunt Dongenseweg en Burgemeester Baron van Voorst tot Voorstweg. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (1:25.000)

Huidige en toekomstige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een woning met bijgebouwen, en een bedrijf met auto-onderdelen. Gebouwen van dit bedrijf betreffen een loods en enkele schuren en afdakjes. Op het gehele terrein liggen onderdelen als portieren en motorkappen opgeslagen. Ook staan er enkele woonwagens verspreid over het terrein. In het noordelijke deel staan enkele grove dennen en in het centrale deel enkele eiken.

Alle bebouwing en enkele bomen zullen worden verwijderd. Op het terrein wordt huisvesting voor arbeidsmigranten gerealiseerd.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. In figuur 3 zijn twee varianten van de toekomstige situatie weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Twee opties toekomstige situatie plangebied

Figuur 4. Plangebied en woning vanaf straatzijde

Figuur 5. Loods vanuit oosten

Figuur 6. Bomen en woning ten noordoosten van loods

Figuur 7. Schuur aan noordwestrand plangebied

Figuur 8. Gebouwen in noordoosten plangebied

Figuur 9. Noordostrand plangebied (NNB)

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, “Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen”, bevindt zich op circa 5 kilometer afstand ten noorden van het projectgebied (zie figuur 10). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als licht en geluid uitgesloten. Daar de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van huisvesting voor arbeidsmigranten betreft is een toename aan verkeersbewegingen (woon-werkverkeer) ter plaatse te verwachten. Om te toetsen of de ontwikkeling een significante toename aan stikstofdepositie veroorzaakt binnen een Natura 2000-gebied dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant wordt het NNN ook wel Natuurnetwerk Brabant (NNB) genoemd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen. Daarnaast bestaat in de provincie Noord-Brabant de groenblauwe mantel. Het beleid in de groenblauwe structuur is gericht op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden in en buiten natuurgebieden. De groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de “ja-mitsbenadering”. De groenblauwe mantel biedt echter geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw.

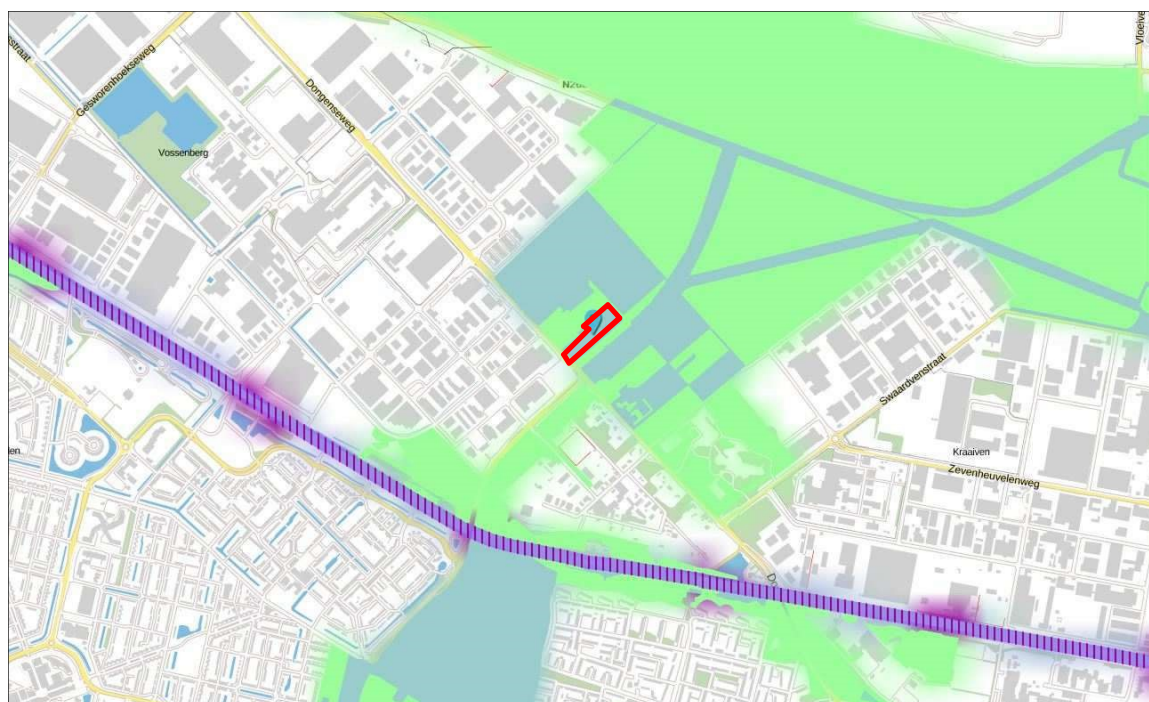
Het plangebied is voor een klein deel gelegen binnen de NNN (zie figuur 10). Een strook van 10 meter breed aan de noordoostelijke zijde binnen het plangebied betreft NNN met het natuurbeheertype

N16.03 Droog bos met productie. Dit betreft in realiteit enkel een rij van coniferen, en enkele grove dennen welke op het terrein staan (figuur 9). Daar deze strook, mogelijk zelfs breder dan 10 meter, natuurlijk wordt ingericht, zal er geen afbreuk zijn van de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN ter plaatse, mede gezien het huidige gebruik. Met een passende inrichting zal er een hogere natuurwaarde ontstaan dan reeds in de huidige situatie het geval is. Wel is het van belang dat de strook toegankelijk is voor diverse diersoorten en er geen versturende menselijke activiteiten plaatsvinden, met name in het broedseizoen en 's nachts. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN wordt niet noodzakelijk geacht.

Het plangebied ligt behalve de strook NNN, geheel binnen de groenblauwe mantel. Daar het lastig te bepalen is in hoeverre de ontwikkeling als stedelijke ontwikkeling, wordt voorgesteld hieromtrent in overleg te treden met de provincie. Naar verwachting is het met een goede landschappelijke inpassing en natuurlijke inrichting wel mogelijk, echter is het de provincie die hier akkoord op moet geven.

Het plangebied is onderdeel van een corridor van het stadsbos in het zuiden tot en met Huis ter Heide/Lobelia in het noorden. In de visie Dongenseweg is het doel voor het gebied park/tuinachtige inrichting (aan de straat) en bedrijfslocatie (noordelijk deel). Met betrekking tot de ecologische corridor is deze ontwikkeling niet tegenstrijdig met de visie. Wel wordt het volgende benoemd: "Naast een goede landschappelijke inpassing, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de groene dooradering van het gebied, moeten de functies milieutechnisch passen en moeten ze een bijdrage leveren aan de natuurontwikkeling in het gebied (rood voor groen)". Hier wordt aan voldaan door middel van de landschappelijke inpassing en AERIUS-berekening.

Figuur 10. Ligging NNN (groen), ecologische verbindingzones (paars) en groenblauwe mantel (blauw) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom.

Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Bij de uitvoering van het plan worden mogelijk onderdelen van beschermde houtopstanden verwijderd, in de vorm van enkele grove dennen welke in het noorden van het plangebied aanwezig zijn. Deze zouden kunnen worden gezien als onderdeel van een van de aangrenzende houtopstanden. Indien deze verwijderd worden dient hiervoor ontheffing te worden aangevraagd voor herbeplanting op andere grond. Dit geldt enkel voor de bomen welke niet binnen de NNN aanwezig zijn (noordelijke 10 meter). Bomen binnen de NNN mogen per definitie niet zomaar gekapt worden, met uitzondering in het kader van dunning en natuurbeheer. Hiervoor geldt een compensatieplicht. Wanneer duidelijk is welke bomen exact worden gekapt, wordt voorgesteld ook dit bij de provincie voor te leggen.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet Natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wet Natuurbescherming)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet Natuurbescherming)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)	Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan aanpassen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 WNB) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot de meeste provincie, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Het plangebied betreft geen geschikt leefgebied voor de gebouwbewonende soorten als huismus en gierzwaluw, gezien de beboste ligging en ontbreken van geschikte nestlocaties in de gebouwen. Broedlocaties van deze soorten binnen het plangebied kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Daarnaast zijn in de deels open gebouwen geen sporen aangetroffen die doen duiden op een roest- of nestlocatie van een soort als kerkuil of steenuil. In de opgaande beplanting binnen en direct rond het

plangebied zijn tevens geen (potentiele) jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil waargenomen. Ook zijn er geen braakballen of uitwerpselen onder bomen binnen het plangebied waargenomen dat zou duiden op een roestplaats van een ransuil of bosuil. De directe omgeving is echter niet systematisch doorzocht en een nestlocatie van een van deze soorten kan hier als nog aanwezig zijn. Wel is er een eksternest waargenomen in een vrijstaande boom direct ten noorden van de loods. Het nest ziet er redelijk vers uit en wordt hoogstwaarschijnlijk nog gebruikt door de ekster. Gebruik van het nest door een soort als ransuil of sperwer is niet te verwachten vanwege de open ligging. In de beplanting en bebouwing kunnen mogelijk "algemene" soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning en houtduif tot broeden komen.

Toetsing

Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermde status verloren, ervan uitgaande dat het eksternest nog in gebruik is door de ekster. Volledige zekerheid hieromtrent kan alleen worden verkregen middels controles in het broedseizoen. Het is tevens niet aannemelijk dat de nieuwe situatie en de aanlegfase (veelal prefab), in vergelijking met het huidige bedrijfsmatige gebruik, indirect een verstrend effect op een broedgeval zullen hebben, waardoor het nest permanent wordt verlaten. Overtreding van de Wnb is hieromtrent dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

Bij het verwijderen van bebouwing en opgaand groen kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van beplanting en bebouwing buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootvleermuis, franjestaart, tweekleurige vleermuis, bosvleermuis, baardvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Enkel het woonhuis bevat potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen, bereikbaar via een kier tussen de muur en de dakbekisting, waardoor de bekisting en mogelijk ook de spouwmuur kan worden bereikt. De loods en schuren bevatten door ontbreken van geschikte invliegopeningen en ontbreken van dakbeschot geen potentiële verblijfplaatsen. De aanwezige bomen bevatten geen potentiële verblijfplaatsen als holtes, spleten of loshangend schors. Foeragegebied is aanwezig in de vorm van de

bosranden. De losse bomen die verwijderd worden betreffen een beperkte hoeveelheid foerageergebied, welke redelijkerwijs, gezien de hoeveel bomen/bos in de omgeving niet essentieel zal zijn. Verder vormen de betreffende bomen geen onderdeel van een (in potentie) essentiële vliegverbinding. Wel wordt geadviseerd geen verlichting te richten op het opgaand groen rondom het plangebied, daar verlichting een verstorend effect kan hebben op zowel het foerageer- als vlieggedrag van vleermuizen.

Toetsing

In de te slopen woning kunnen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Hierdoor is een overtreding bij de uitvering van de sloop niet op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek naar de aan/afwezigheid van verblijfplaatsen van een vleermuizensoort wordt noodzakelijk geacht, om te bepalen of een ontheffingsprocedure en het treffen van maatregelen aan de orde is. Daarnaast dient verlichting gericht of uitschijnend op het opgaand groen in het algemeen te worden vermeden.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als egel, huisspitsmuis, bosmuis, rosse woelmuis, konijn en vos kunnen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarnaast kan met een natuurlijke inrichting meer leefgebied voor soorten ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten das, wezel, bunzing, steenmarter en eekhoorn voor. Er zijn geen holen of nesten in de grond, in de bomen of in de gebouwen aangetroffen die zouden kunnen dienen als schuil- of nestplaats voor deze soorten. Binnen het plangebied zijn geen vraatsporen van de eekhoorn aangetroffen dan wel graafsporen, prooiresten, latrines of wissels die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door das of steenmarter. De incidentele aanwezigheid van marterachtige kan niet worden uitgesloten, maar met een semi-natuurlijke inrichting kunnen (kleine) marterachtige (incidenteel) van het plangebied gebruik kunnen maken als onderdeel van het foerageergebied. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaat geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de omgeving. Het plangebied zelf biedt geen geschikt habitat voor deze soort. Wel is de westzijde van de Burgemeester Baron van Voorst tot Voorstweg geschikt leefgebied. Het is niet geheel uit te sluiten dat een incidenteel individu van de levendbarende hagedis het plangebied betreedt. Gezien het hier hooguit een dwaalgast zal betreffen en de zorgplicht in acht wordt genomen, is een negatief effect op deze soort(groep) redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen met betrekking tot reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens is in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde boomkikker, rugstreeppad, poelkikker, heikikker, alpenwatersalamander, vindpootsalamander en kamsalamander bekend. Het plangebied en de directe omgeving bevat echter geen oppervlaktewater, waardoor de aanwezigheid van de minder algemene soorten binnen het plangebied, mede gezien het huidige gebruik, redelijkerwijs is uitgesloten. Daarbij hebben de waarnemingen van de niet vrijgestelde soorten betrekking op het gebied Huis ter Heide, ten noorden van de N260. Wel is het mogelijk dat een incidenteel individu van een algemeen voorkomende (vrijgestelde) soort in het plangebied kan voorkomen. Daarbij kan de komst van een poel het plangebied geschikter maken voor amfibieën, ook voor enkele minder algemene soorten.

Toetsing

De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen met betrekking tot vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van kleine ijsvogelvlinder, gevlekte witsnuitlibel en bosbeekjuffer. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, wat in het plangebied niet aanwezig is. Daarbij biedt het plangebied geen geschikt (voortplantings)habitat voor deze soortgroepen. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. Wel zijn er waarnemingen uit de omgeving bekend van

vermiljoenkever. Deze kever bevindt zich op dood hout tot 5 jaar oud, met name van populieren en zomereik. Er zijn geen dode bomen (rechttopstaand of liggend) aangetroffen binnen het plangebied, aanwezigheid van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen met betrekking tot ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als dennenorchis, drijvende waterweegbree en blaasvaren. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop en binnenstedelijke ligging van het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen met betrekking tot vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht te worden genomen:

- Bij uitvoering van de sloop van de woning zijn negatieve effecten en overtreding met betrekking tot verblijfplaatsen van een vleermuizensoort in de woning niet uitgesloten. Protocollair veldonderzoek naar de functionaliteit van de woning voor vleermuizen wordt hieromtrent noodzakelijk geacht;
- Ten aanzien van foerageer- en vlieggedrag van vleermuizen wordt geadviseerd licht gericht en uitschijnend op opgaand groen te vermijden;
- Ondanks dat het eksternest naar verwachting nog in gebruik is door de ekster, kan volledige zekerheid hieromtrent alleen worden verkregen middels controles in het broedseizoen.
- Ten aanzien van broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten
- In het kader van de algemene zorgplicht is het verder noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Daarnaast zal met betrekking tot de groenblauwe mantel in gesprek dienen te worden gegaan met de provincie met betrekking tot het beleid hieromtrent. Met een goede (natuurlijke) landschappelijke inpassing zal de provincie hier naar verwachting positief tegenover staan. Daarnaast dient er mogelijk

een ontheffing te worden aangevraagd wanneer er onderdelen van beschermde houtopstanden worden verwijderd, ook dit kan bij de provincie worden voorgelegd. Met betrekking tot NNB wordt verder geadviseerd de strook NNB natuurlijk in te richten, zodanig dat dit aansluit op het omliggende landschap en er een verhoogde natuurwaarde wordt gecreëerd. Met betrekking tot Natura 2000-gebieden dient een AERIUS-berekening de toename aan stikstofdepositie ten gevolge van de plannen te toetsen.

Vervolgtraject en advies vleermuizen

Wanneer plannen negatieve gevolgen kunnen hebben voor vleermuizen, die een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming betreffen, zal eerst inzichtelijk moeten worden of de huidige situatie een verblijffunctie vervult voor een vleermuizensoort middels een aanvullend protocolair veldonderzoek. Een “standaard” vleermuizenonderzoek loopt van half mei tot en met eind september.

Bij de aanwezigheid van een verblijfsfunctie van een vleermuizensoort is één van de onderdelen van de noodzakelijke maatregelen het tijdig aanbieden van temporele alternatieve verblijfsmogelijkheden (bijvoorbeeld vleermuiskasten). Afhankelijk van de te verstoren functie, dienen meerdere geschikte verblijfsmogelijkheden te worden aangeboden die de te verstoren functies (tijdelijk) kunnen opvangen. Daarbij geldt conform de Wet natuurbescherming voor de vervanging van verblijfplaatsen, afhankelijk van de te verstoren functie, een gewenningsperiode van minimaal 3 à 6 maanden waarin vleermuizen actief zijn, alvorens met de verstorende werkzaamheden mag worden gestart. De wintermaanden mogen hierbij dus niet worden meegerekend. Bij de aanwezigheid van een kraamverblijf dienen alternatieve kraamverblijven zelfs minimaal een volledig kraamseizoen (mei – juli) aanwezig te zijn geweest. Dit kan tot gevolg hebben dat bij het aantreffen van een verblijfplaats pas in het seizoen na het verlenen van de ontheffing voor het verstoren ervan kan worden gesloopt. Voor een initiatiefnemer is dat vaak een extra jaar tijdverlies. Indien de projectplanning van essentieel belang is, adviseert BRO om vooraf aan het vleermuizenonderzoek al alternatieve verblijfplaatsen te plaatsen, conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de te verwachten soorten en verblijffuncties. Hiermee kan eventuele vertraging van de planning worden beperkt.

Daarnaast dient voor het verwijderen van de huidige nest- en verblijfplaats officieel een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Noord-Brabant, via de omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Een ontheffingsaanvraag dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan waar juridische en ecologische aspecten als de specifieke maatregelen en werkzaamheden, de gunstige staat van instandhouding, het wettelijk belang, een alternatievenafweging en de planning in zijn opgenomen. Na het verkrijgen van de ontheffing kunnen de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen verblijfplaats worden uitgevoerd, mits aan alle voorwaarden uit de ontheffing wordt voldaan. De ODBN neemt normaliter binnen 13 weken een besluit over de aanvraag. Indien nodig kan de provincie deze termijn met 7 weken verlengen.

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten/gebieden en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Mogelijk	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Minimaal	Onverhoopt mogelijk	Ondanks de verwachting, is een sperwer of ransuilnest tpv het eksternest alleen volledig uit te sluiten middels cotroles i het broedseizoen	
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van woning door vleermuizen	Bij aanwezigheid is voor de sloop een ontheffing nodig
	Foerageerhabitat	Ja	Nee	Licht op opgaand groen / bomen vermijden	Licht kan verstorend werken t.a.v. foerageer- en vlieggedrag
	Vliegroutes	Nee	Nee		
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Nee	Zorgplicht	Heeft betrekking op een soort als de egel
Reptielen		nee	Nee	Zwervend exemplaar niet uit te sluiten, hiervoor geldt zorgplicht	
Amfibieën		Ja	Nee	Zorgplicht	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	ca. 5 km	Nee	-	Geen externe verstorende factoren
Natuurnetwerk Nederland	Binnen plangebied	Nee	Inrichten strook NNB binnen plangebied > voorleggen bij provincie	Wezenlijke ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Groenblauwe mantel	Binnen plangebied	Mogelijk	Landschappelijk inpassen en natuurlijk inrichten > voorleggen bij provincie	-
Houtopstanden	-	Mogelijk	Bij kap ontheffing aanvragen > voorleggen bij provincie	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helvesen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites

- bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- floron.nl (soortgegevens planten)
- kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)
- ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- sovon.nl (soortgegevens vogels)
- synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- www.zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)